

EUSKO JAURLARITZAREN

2011rako AURREKONTUEI BURUZKO

ELAREN BALORAZIOA

AURKIBIDEA

A. HEGO EUSKAL HERRIKO AURREKONTU PROIEKTUETATIK ATERATAKO ONDORIO ERKIDEAK

1. ONDORIOAK
2. AURREKO URTEALDIETAKO AURREKONTUEN EMAITZAK
3. ZOR PUBLIKOA
4. ZERGA GASTUAK
5. OSASUNeko GASTU PUBLIKOA NAZIOARTEAN
6. HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA NAZIOARTEAN
7. ARLO PUBLIKOAREN MURRIZKETAK

B. EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO 2011rako AURREKONTU OROKORREN PROIEKTUA

1. GASTU PUBLIKOA
2. OSASUNeko GASTU PUBLIKOA
3. HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA
4. ETXEBIZITZAKO GASTU PUBLIKOA
5. POBREZIAREN ETA GIZARTE BAZTERKETAREN AURKAKO BORROKA
6. EUSKO JAURLARITZAREN INBERTSIOAK

AURKEZPENA

Aurrekontu murrizketen politikak onartzeko orduan adostasun politiko zabala dago bai Nafarroan eta bai Euskal Autonomi Erkidegoan. Aurrekontuak aurrera ateratzeko onartu beharreko ustezko baldintzen inguruko adierazpenak ez dira irudi apainketa baino UPN eta PSNrentzat Foru Erkidegoan eta PSOE, PP y PNVrentzat Euskal Autonomi Erkidegoan.

Nafarroan sakoneko akordioa dago UPN eta PSN artean. Izan ere, bi alderdiek baliokidetzen dituzte aplikatzen diren politikak. Argi dago 2011ko aurrekontuak aipatutako alderdi politiko bien oniritziarekin onartuko direla, Plan Modernarekin, zerga politikarekin, edo aurreko urteetako aurrekontuekin gertatu den bezala.

Euskal Autonomi Erkidegoan gaiak korapilatsuagoa dirudi. Alde batetik, Eusko Jaurlaritzaren (PPren babesarekin PSOEek gobernatua) aurrekontuak daude jokoan, eta bestetik, Foru Aldundienak (PNVren esku daudenak). Hala ere, PNV eta PSOE aurrekontu guztien onarpena erraztera konprometitu diren akordio bat dago Erkidego honetan, duela urte bete gertatu zen bezala. 2010eko urriaren 11an Diputatu Nagusien eta Rodolfo Aresen (Eusko Jaurlaritza eta PSOEren ordezkari gisa) artean akordioa lortu zen, eta hau publiko egiteko Bizkaiko Diputatu Nagusiaren, Jose Luis Bilbaoren adierazpenak, akordio horren adibide dira:

- 2011rako sarreraren aurreikuspenaren zenbatekoa adostu zutela, eragin zuzena duena Gobernu eta Aldundien gastuaren zenbatekoan.
- PSEk Aldundien aurrekontuen onarpena baimenduko duela.

Ikusten den bezala, aurrera eramaten ari diren aurrekontu murrizketa larriak onartzeko arazorik ez duen adostasun politiko zabala dago, bai Hego Euskal Herrian, eta bai Espainiar estatuan.

Txosten honetan 2011rako Eusko Jaurlaritza eta Nafarroako Gobernuaren aurrekontu proiektuen eduki zehatza aztertuko dugu, eta baita hauen ondo larriak ere.

A. HEGO EUSKAL HERRIKO AURREKONTU PROIEKTUEI BURUZKO ONDORIO ERKIDEAK
--

1. ONDORIOAK

Eusko Jaurlaritzaren (EJ) eta Nafarroako Gobernuaren (NG) aurrekontu-proiektuen inguruan egin daitekeen ondorioztapenik garrantzitsuenaren euren gastu publikoen gutxipen handia da, zalantzarik gabe. Murrizketa hori, gainera, 2010ean egindakoari batu behar zaio.

Oraingo krisi-egoeran, gastu publikoa murriztea bereziki kaltegarria da, arazoak larriagotzea eta langabezia eta gizarte-babesgabetasuna areagotzea eragingo baitu. Oraingo abagunean, arlo pribatuak jaitsiera ekonomikoak dituelarik, Administrazioaren eginbeharrak gastu publikoa handituz joera hori konpentsatzea izan beharko luke.

Azterlan honetatik atera daitekeen beste ondorio bat hau da: Hego Euskal Herriko administrazioek gastu publikoa handitzeko marjina zabala dutela. Izan ere, askoz diru-sarrerara handiagoak lortu ahaliko lituzkete, defizit eta zor publiko handiagoak onartuz, edo zerga-gastuak murriztuz, edo bilketa handitzea ahalbidetzeko moduko zerga-sistema batera aldatuz (soldatukoak ez diren errenten zerga-iruzurraren kontra borrokatuz, eta errenta handiei eta kapital-errentei zerga-presio txikiagoa ekarri dieten zerga-erreforma guztiak lehengoratzuz). Hortaz, EJK eta NGk hautatutako bidea litekeen bidegabeena eta antisozialena da, krisia biztanleria osoari jasanarazten diolako, eta bereziki, gastu sozialaren premia handiena dutenei.

Txostenak, halaber, Hego Euskal Herrian, nazioarteko ingurunearekin aldeturik, osasuneko eta hezkuntzako gastu publikoan dauden gabezia handiak ikusteko aukera ematen du. Gabeziak, gainera, gainerako gizarte-arlo guztietan ere hautematen dira, nazioartean gizarte-alorrean egiten duten ahalegina eta darabiltzaten ereduak Hego Euskal Herrikoak baino askoz hobeak direla agerian utziz.

2. AURREKO URTEALDIETAKO AURREKONTUEN EMAITZAK

EAEko aurrekontuen emaitzak

Diru-sarrerak uste baino gehiago izan direnez, eta EJK 1.888 milioi euroko zor publikoa (aurrekontuan jasotakoa baino txikiagoa) jaulkitzea aurreikusten duelarik, **2010eko** ekitaldiaren amaierarako, diru-sarrerak gastuak baino **106,5 milioi euro** gehiago izatea espero dute. Hau da, Eusko Jaurlaritzak diru hori ez gastatzea erabaki du, nahiz eta hor eduki eta, aipatu berri dugunez, arlo guztietan hain gabezia handiak egon.

Aurreko 2 urtealdiak defizitez itxi dira; zehazki: 2008ko ekitaldian, defizita 603,6 milioi eurokoa (BPGd-aren %0,9) izan zen, eta 2009an, 2.512,2 milioikoa (BPGd-aren %3,9). Hala eta guztiz ere, Jaurlaritzak aurreko urtealdiak superabitez itxi dituenaz, 2001-2009 aldian metatutako saldoa 110,7 milioi euroko **defizita** baino ez da.

EUSKO JAURLARITZAREN AURREKONTU EMAITZA
(MILIOI EUROTAN). 2001-2009

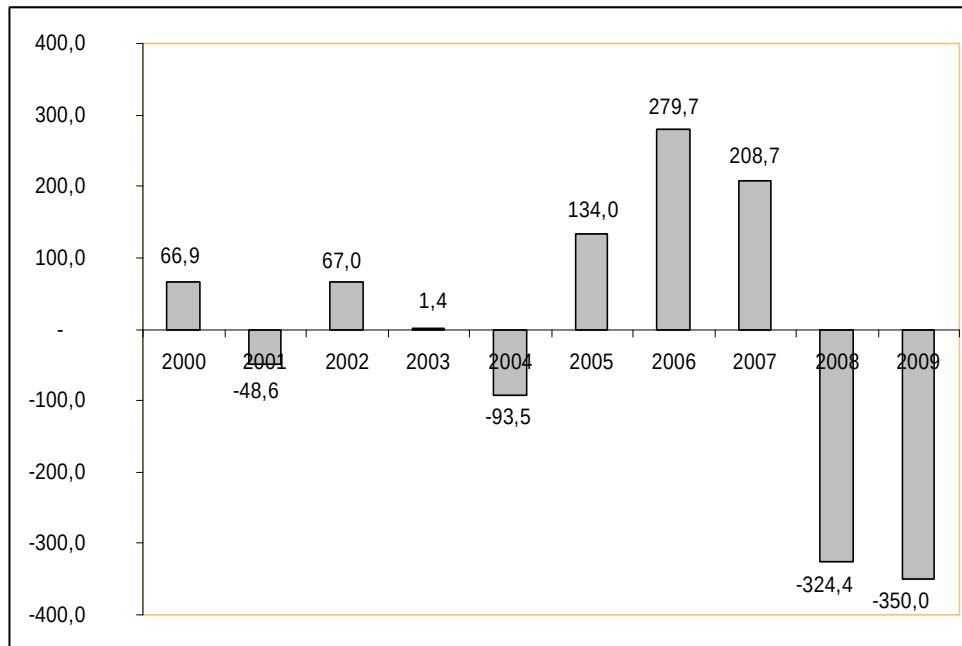

Iturria: Aurrekontuaren Gauzapen Mailari buruzko Estatistika, 2009ko 4. hiruhilekoa

Nafarroako aurrekontu-emaitezak

Azken 10 urteetako aurrekontu-emaitei erreparaturik, 4 ekitaldi itxi dira defizitez, eta 6 superabitez. 2000ko urtealditik hona metatutako emaitzak 58,9 milioi euroko defizita agertzen du. Jasotako azken informazioa 2009koa delarik, urtealdi hori 350 milioi euroko defizitaz amaitu zen, hau da, BPGd-aren %1,7ko defizitaz.

NAFARROAKO GOBERNUAREN AURREKONTU EMAITZA
(MILIOI EUROTAN). 2000-2009.

Iturria: Nafarroako Aurrekontu Orokorraren likidazioaren laburpena (Nafarroako Gobernua)

Ondorioak

Krisi ekonomikoa baino lehenagoko urteetan, gastatzeko zegoen diru guztia ez gastatzea eta urtealdiak superabitez ixtea izan da Eusko Jaurlaritzak eta Nafarroako Gobernuak orokorrean hartu izan duten jarrera.

Oraingo defizit-mailei dagokienez, honako hau zehaztu beharra dago:

- a) Nahiko baxuak dira. Gainera, aurrekontu-emaizatik harago joaz, garrantzitsuena krisiari aurre egitea litzateke eta, horretarako, gastua asko handitu beharko litzateke, egiten ari direnez bestela.
- b) Diru-sarreraren erorketaren ondorio dira, gastua handitu izanaren ondorio barik. Ekonomiaren bilakaerak diru-sarrera publikoak baldintzatzen dituelarik ere, zerga-bilketaren gutxipenaren zati handi bat errenta handi eta kapital-errententzako zerga-kenketetan funtsatutako zerga-politikak eragin du.

3. ZOR PUBLIKOA

Administrazio publikoen zorpetze-mailak zuzeneko lotura du aurrekontu-emaitzarekin.

Eusko Jaurlaritzaren zor publikoa

Aurrekontu-proiektuan aipatzen denaren arabera, Eusko Jaurlaritzak **2011n**, 2.205,14 milioi euroko **zorra¹ egin ahal izatea** aurreikusten du, nahiz eta aurreikuspen horren konplimendua bere garaian aztertu beharko den. Izan ere, azken urteetan Jaurlaritzak egindako zorra aurrekontuetan jasotakoa baino nabarmenki txikiagoa izan da (2010eko urtealdian, guztizko zorpetze-aurreikuspena 3.952,3 milioi eurokoa zen; azaroaren hasieran, ordea, 1.888 milioi euroko zorpetzea aurreikusten du 2010erako).

Eusko Jaurlaritzak **2010eko** ekitaldiaren amaierarako **aurreikusten duen zor bizia** 3.968,7 milioi eurokoa² da, hots, BPGd-aren %6 bestekoa. Baina EJk zor biziari buruz eskaintzen duen zenbatespena 412,4 milioi euro handiagoa da, 4.381,1 milioi eurokoa (BPG-aren %6,7), hain zuzen ere. Diferentzia horren arrazoia Jaurlaritzak aurreko urteetan sinatu izan dituen baina erabili ez dituen kreditu-lineak dira, kontabilitatean erabili balira bezala jasotzen direnak.

Eusko Jaurlaritzak **2009ko** ekitaldiaren itxieran zeukan **zor biziak**, 2.080,7 milioi eurokoak (BPGd-aren %2,8), ordura arte izandako bilakaeraren joera-aldaketa argia erakusten du. Grafikoan ikusten denez, EJ-ren zorrak etengabe galdu zuen pisua 2007ko urtealdira arte, zorrik ez jaulkitzearen eta zegoen zorra amortizatzearen ondorioz. 2008ko ekitaldian, zorrak BPGd-aren 0,2 puntuko gehikuntza izan zuen, BPGd-aren %0,7ra heldu arte, ondoren, 2009ko %2,8ra eta 2010ean aurreikusitako %6ra igarotzeko.

Nafarroako Gobernuaren zor publikoa

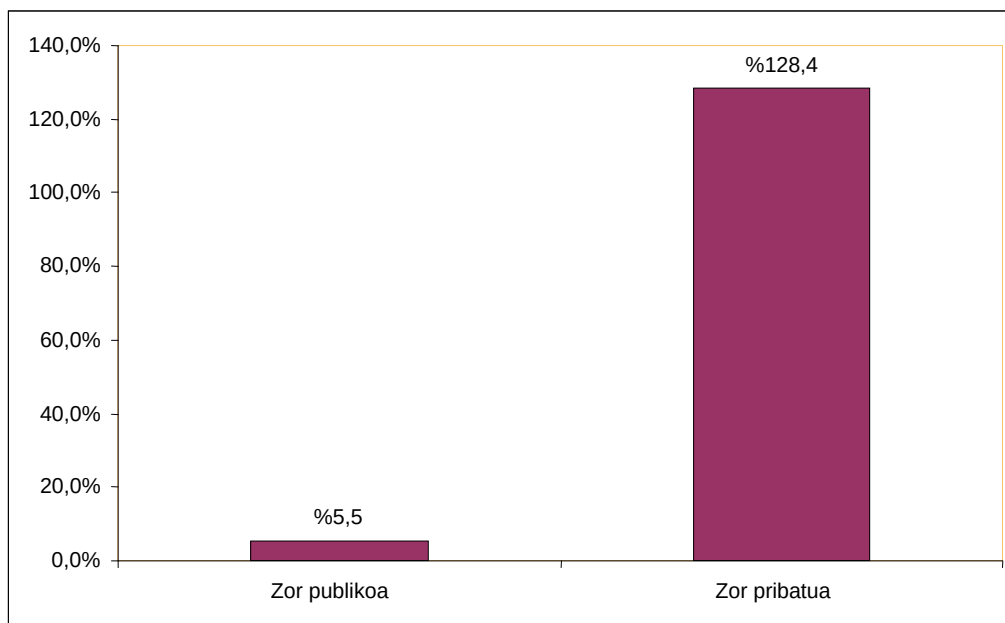
2010eko ekitaldian, Nafarroako zor publikoa 1.499,1 milioi eurokoa da, 2009koa baino %48,3 handiagoa eta 2001ekoa baino %132 handiagoa. Era horretan, 2010ean, BPGd-aren %8,1 bestekoa da.

Nafarroako zor publikoak BPGd-aren aldean izan duen **bilakaerak** joera-aldaketa handi bat agertzen du 2008an, jaitsiera-urte batzuen ostean, goranzko joera hartu

baitzuen, 2007an BPGd-aren %3,6 bestekoa izatetik, 2010erako aipatutako %8,1era iristeraino.

Nafarroako Gobernuak, aurten, Nafarroako informazio garrantzitsua eman du **zorpetze**ari buruz, zor pribatuarekin erkatu ere egin baitu. Horrela jakin ahal izan dugu 2009ko urtealdian zorpetze-maila (zor bizi) **publikoa** BPGd-aren %5,5 bestekoa baino ez zela izan, zor pribatua BPGd-aren %128,4ra heldu zelarik. Alegia, NGren informazioaren arabera, zorpetze pribatua 23 bider handiagoa da publikoa baino.

NAFARROAKO GOBERNUAREN ZORPETZE
PUBLIKOA ETA PRIBATUA (BPGd %). 2009

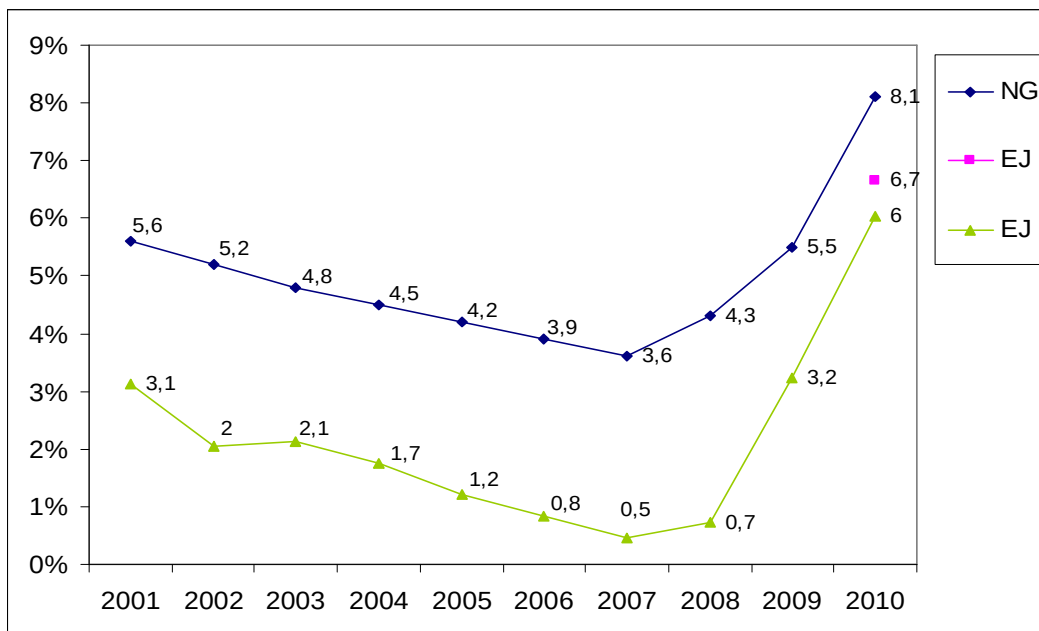

Iturria: Ekonomiaren eta Nafarroako Ogasunaren egoera eta iguripenak (Nafarroako Gobernuak), NEI

Ondorioak

Azken 2-3 ekitaldietan EJren eta NGren zor biziak nabarmenki hazi badira ere, gobernuon zorpetze-mailak **oso baxu jarraitzen du**, antzeko eskumen-maila duten beste instituzio batzuekin alderatuta. Gogoratu, bestela, laidoztaturiko Egonkortasun Itunak BPGd-aren %60ko muga jasotzen duela, eta sistematikoki gainditzen ari dela, gainera. Beraz, argi dago defizit-maila ezin dela aurrekontu-murrizketak edo gizarte-gastuaren gutxipenak arrazoitzeke aitzakia gisa erabili.

EUSKO JAURLARITZAREN ETA NAFARROAKO GOBERNUAREN ZOR BIZIAK
(BPGd %), 1998-2010

Iturriak: Administrazio Orokorrak 2010eko urtealdirako aurreikusitako Aurrekontu Likidazioa, Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2001-2009 aldiko Urteko Kontuak, Eustat, Nafarroako Gobernuaren Ekonomia eta Ogasun Departamentua, NEI

Hego Euskal Herriko gobernuen zorpetze-mailaren baxuaz ohartzeko, HEHn, urtebeteen (2008an, dugun azken informazioa urte horretakoa baita) **eratutako hipotekak** urtealdi horretako BPGd-aren %7,3 bestekoak³ izan direla (BPGd-aren %6,2koak Nafarroan⁴ eta BPGd-aren %7,6koak EAEn⁵) ikustea besterik ez dago. Horrek esan nahi du Nafarroan urtebeteen bakarrik eratutako hipotekak Nafarroako zor publikoaren maila berean daudela ia, eta EAEko kasuan, hipotekak EJren guztizko zorpetze-maila gainditu ere egiten dute.

4. ZERGA GASTUAK

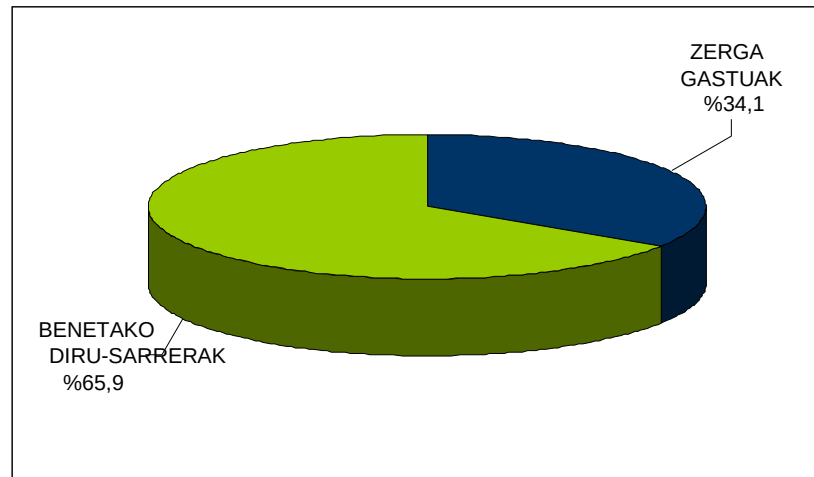
EAEko zerga-gastuak

Eusko Jaurlaritzak 2011ko urtealdirako aurkeztutako aurrekontu-proiektuak **6.306,1 milioi euroko** zenbatekoa jasotzen du gastu fiskalen atalean (kenketa, salbuespen, minorazio eta abarretan). Horixe da bildu ahalko litzatekeen baina biltzeke uztea hautatzen den zatia.

Zenbateko horren tamainaz konturatzeko, nahikoa da esatea gastu fiskalik ez balego, diru-sarrera publikoak %50 handiagoak izan ahalko liratekeela. Bistan dagoenez, diru-sarrera publikoa ez ezik, gastu publikoaren maila ere itzel baldintzatzen erabat zerga-gastuek.

ZERGA GASTUAK ETA BENETAKO DIRU SARRERAK (GUZTIZKOAREN %).

FORU ALDUNDIAK, 2011

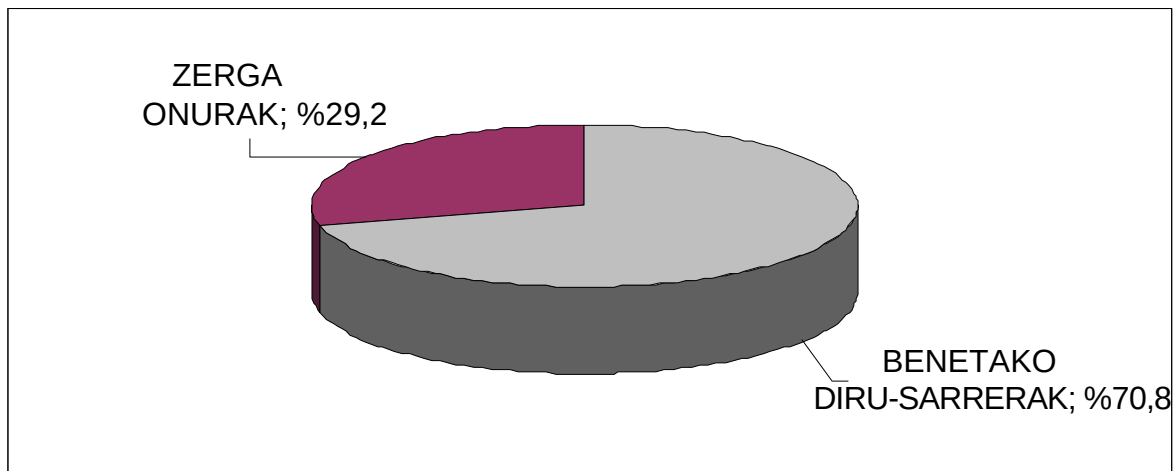

Iturria: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua

Nafarroako zerga-gastuak

Nafarroan **1.586,8 milioi euroko** zerga-gastuak aurreikusten dira 2011rako. Horren arabera, Nafarroako Gobernuak diru-kopuru hori biltzea erabakiko balu, diru-sarrerak %41,2 handituko lirateke, eta horrekin batera joan liteke gastu publikoaren maila ere.

ZERGA GASTUAK ETA BENETAKO DIRU-SARRERAK (GUZTIZKOAREN %).
NAFARROAKO OGASUNA, 2011

Iturria: Nafarroako 2011ko Aurrekontu Orokorren proiektua

5. OSASUNeko GASTU PUBLIKOA NAZIOARTEKO INGURUAN

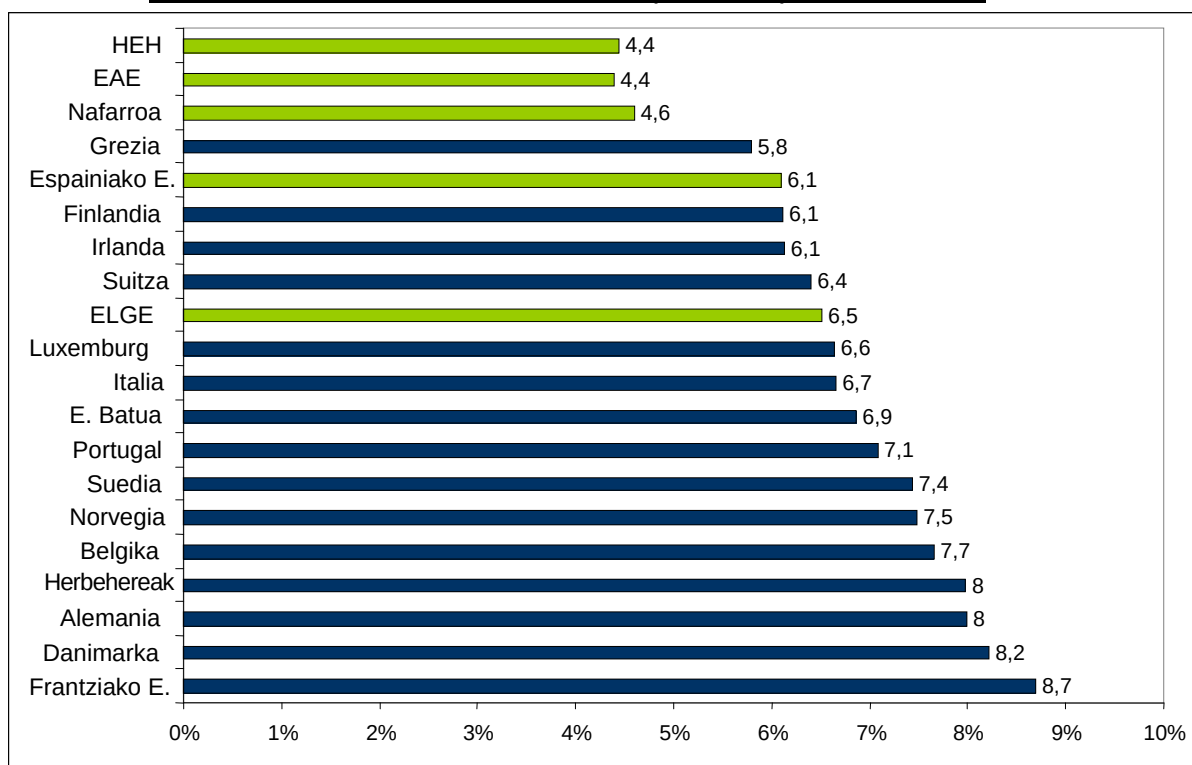
Hego Euskal Herriko osasun-gastua nazioarteko ingurunearekin alderatzean ikusten denez, urtero, ELGEko zerrendaren amaieran jarraitzen dugu.

2007ko urtealdia aztertzean (horixe baita azken datuak dagozkion urtea), ELGEko batez besteko osasun-gastu publikoa BPGd-aren %6,5ekoa izan zen, HEHkoa BPGd-aren %4,4koa izan zelarik (BPGd-aren %4,4koa EAEn eta %4,6koa Nafarroan). Modu horretan, HEHk BPGd-aren 2,1 puntuko defizita du (BPGd-aren 2,1 puntukoa EAEn kasuan, eta 1,9 puntukoa, Nafarroarenean) ELGEko batez bestekoarekin konparaturik.

Illo horretan, 2007ko ekitaldian, HEHn, inbertitutakoak baino 1.755,8 milioi euro gehiago gastatu beharko ziren (1.404,8 milioi euro gehiago EAEn eta 351 milioi gehiago Nafarroan), ELGE osasunean egiten den gastu publikoaren batez besteko mailara heltzeko.

Nabarmentzekoa da, halaber, Hego Euskal Herriko osasun-gastu publikoak gainerako herrialdeetakoarekin erkatzearen emaitza. Izan ere, grafikoan ageri diren 16 estatuetako osasun-gastuekin alderaturik, HEHkoa baita gastu guztietan txikiena (EAEkoa eta Nafarroakoa bezalaxe). Arreta ematen du, era berean, HEHko osasuneko gastu publikoa, BPGd-aren ehunekotan neurtua, Espainiako Estatukoaren azpitik egoteak.

OSASUNEKO GASTU PUBLIKOA (BPGd %). ELGE, 2007

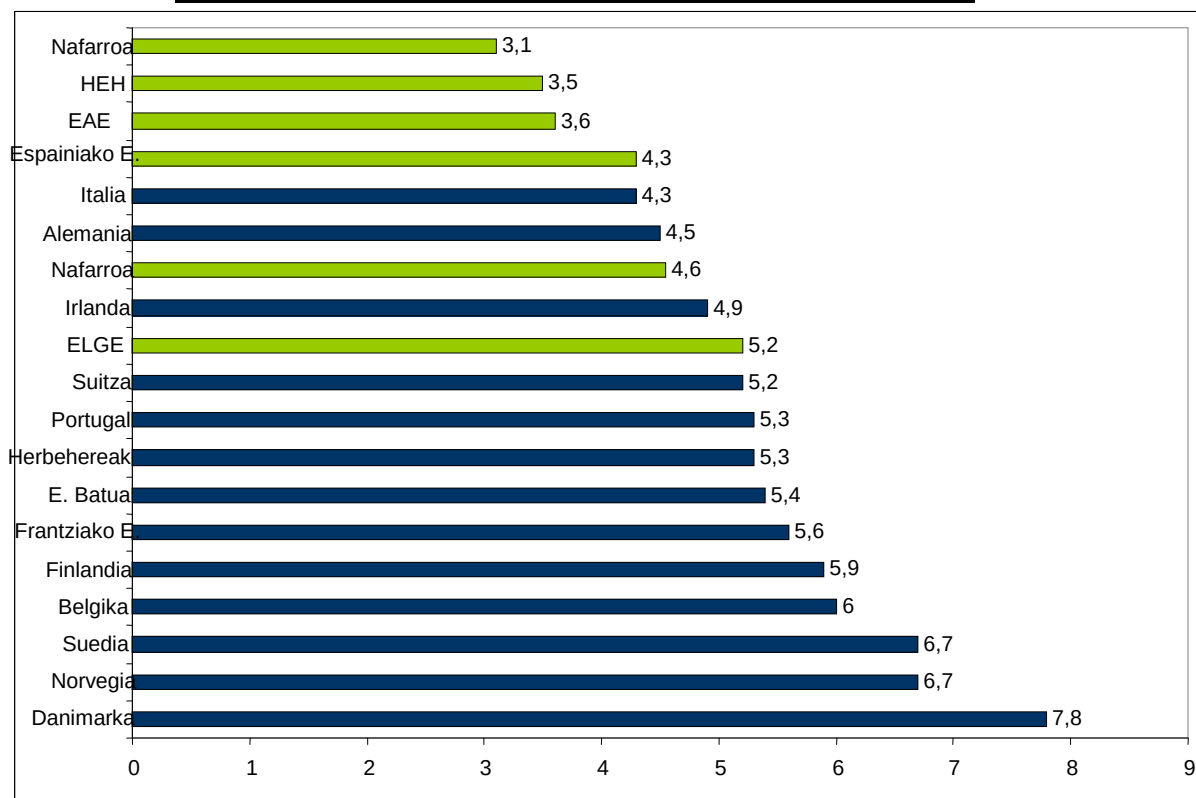
Iturria: ELGE, Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren Urteko Kontuak 2007, Eustat, 2007ko Aurrekontu gauzatua (Nafarroako Gobernua), NEI

6. HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA NAZIOARTEKO INGURUAN

Hezkuntzako gastu publikoari dagokionez ere, nazioarteko inguruarekiko erkaketatik antzeko ondorioak ateratzen dira. Zehatz esateko, 2007ko ekitaldian (Europa mailako azken informazioa ere urte horretakoa da eta), hezkuntzako gastu publikoa BPGd-aren %5,2koa izan zen batez beste ELGEen, HEHn, berriz, BPGd-aren %3,5koa izan zelarik (BPGd-aren %3,6koa EAEn eta BPGd-aren %3,1koa Nafarroan). Horrela, HEHk ELGEko batez bestekoari buruz agertzen duen defizita BPGd-aren 1,7 puntukoa da (BPGd-aren 1,6 puntukoa EAEn kasuan eta 2,1 puntukoa Nafarroarenean). Horren arabera, Hego Euskal Herrian, hezkuntzan gastatutako diru publikoa baino 1.447,8 milioi euro gehiago gastatu beharko ziren (1.062,8 milioi EAEn eta 384,9 milioi Nafarroan), inguruko herrialdeek batez beste hezkuntzan bakarrik gastatutakoaren mailara iristeko.

ELGEko 16 herrialdeekin konparatuta, 16ek gastatzen dute hezkuntzan Hego Euskal Herriak (eta EAEk eta Nafarroak) baino BPGd-aren portzentaje handiagoa.

HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA (BPGd %). ELGE, 2007

Iturria: ELGE, Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2007ko Urteko Kontuak, Eustat, 2007ko Aurrekontu gauzatua (Nafarroako Gobernua), NEI

7. ARLO PUBLIKOAREN MURRIZKETAK

EAEn egindako murrizketak

Langileen atalean, 2011rako aurrekontu-proiektuaren testuak berretsi egiten du krisiaren ondorioak administrazioan diharduten langileei jasanarazten jarraitzea dela Eusko Jaurlaritzak hautatutako bidea. Xede horrekin bat, 2011rako, soldatak izoztea erabaki du, 2010aren erdialdean ezarritako soldata-izozketaren ostean. Berez, 2011ko soldata 2010ean baino txikiagoa izango dela esan nahi du horrek.

Modu horretan, helburua eskubideak murriztea denean, Ajuria Eneakoek poz handiz betetzen dute Moncloakoen ordezkari hutsaren egitekoa.

Negoiazio kolektiboaren ildotik, Eusko Legebiltzarrean onartzeko proposatutako testua oso larria da. Alde batetik, ezeztatu egiten dute lortutako akordioetatik soldata-izozketaren kontra doan guztia (Mahai Orokorrari buruzko hitzarmenari buruz ari da,

2011rako 2010eko KPIa gehi %0,5 jasotzen zuenari buruz, alegia, berariaz aipatzen ez badu ere). Bestalde, berriro adierazten du etorkizuneko Aurrekontu Legeek xedatu dezaketenarekin bat ez datozen soldata-igoerak eragiten dituzten akordioak erabat hutsalak izango direla. Horrek ziurtatu egiten du negoziazio kolektiboaren heriotza, arlo honetan.

Nafarroan egindako murrizketak

Nafarroako Gobernuak 2010ean zehar onartu dituen murrizketen ondorioz, langileria aktiboaren ataleko gastuak %4,5 urritzen dira 2011rako aurrekontu-proiektuan, horrek 50 milioi euro gutxiagoko gastua dakarrelarik.

Aurrekontua gobernuak berak egin duen sailkapen ekonomikoaren arabera aztertzen badugu, gastu txikiago hori, neurri handi batean, 2011rako soldata-izozketaren ondorioa dela ikusten da, bai eta ordezen-kontratuen kontrol hertsiagoaren ondorio ere. Hots: 2011n soldatak jaitsi egingo dira eta langile gutxiago egongo dira.

Argi dago Administrazioan lan egiten dutenen kontura egiten den gastua gero eta txikiagoa dela, edo soldata-izozketak zuzenean eraginik, edo zeharka, ordezena behar duen langilea ez ordezteagatik.

B. EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO 2011ko AURREKONTU OROKORREN PROIEKTUA

1. GASTU PUBLIKOA

Eusko Jaurlaritzak 2011ri begira aurkeztu duen aurrekontu-proiektuak 10.549,5 milioi euroko gastua jasotzen du. Baina zenbateko horri honako kopuru hauek kendu behar zaizkio, gastuaren bilakaera homogeneotasunez aztertu ahal izateko ere:

- 1.- 472 milioi euro, enplegu-politika aktiboen transferentziagatik (denak Lanbiden bildurik). Eskumen berri hori Eusko Jaurlaritzaren eskuetan egongo da 2011ko urtarriletik aurrera, eta dagokion zenbatekoa kendu egin behar da aurrekontu-proiektutik, aurreko ekitaldietako datuekiko erkaketa homogeneoa izan dadin.
- 2.- Aurrekoetan bezala, ez dugu sartu "trenbide-sare berria kudeatzeko kredituen atala", 2011ko proiektuan 275,1 milioi euro dagozkiona. Izan ere, atal horretako zenbatekoak Espainiako Gobernuak Eusko Jaurlaritzari urtero eskualdatzen dizkion kopuruak dira eta, beraz, ez dira Jaurlaritzaren berezko gastua.

Ondorioz, Eusko Jaurlaritzaren 2011rako aurrekontu-proiektuan jasotako gastua, aurreko urteetako datuekiko analisi homogeneoa eginez, **9.802 milioi eurokoa** da.

Hortaz, 2011rako aurrekontu-zuzkidurak 434,5 milioi euroko gutxipena erakusten du 2010eko itxiera-aurreikuspenari buruz, eta 452,5 milioikoa, 2009an egindako gastuarekin alderatuz gero.

Oraingo egoera ekonomikoan langabezia eta gizarte-babesgabetasuna izugarri handiak direla eta hazten jarraitzen dutela aintzat hartuta, gastu publikoa murriztea oso kaltegarria da.

Osasun eta Kontsumo Saila da, berriro ere, aurrekontu-zuzkidurarik handiena duena, guztizkoaren %34,8arekin, eta ondoren datoz, hurrenez hurren, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila (gastu osoaren %27,1), Herrizaingoa (gustizkoaren %7,2) eta Enplegu eta Gizarte Gaietako Saila (gustizkoaren %4).

2011rako AURREKONTU PROIEKTUA ETA 2010eko LIKIDAZIO AURREIKUSPENA,
DATU HOMOGENEOEKIN. EUSKO JAURLARITZA⁶

	2011ko PROIEKTUA			2010eko AURREIKUSPENA	
	Miloi €	Guzt.%	BPGd%	Miloi €	BPGd%
OSASUNA ETA KONTSUMOA	3.406,7	34,8	5	3.546,1	5,4
HEZKUNTZA, UNIB. ETA IKERKETA	2.660,8	27,1	3,9	2.790,2	4,2
HERRIZAINGOA	704,0	7,2	1	705,2	1,1
ENPLEGUA ETA GIZARTE GAIK	525,9	5,4	0,8	637,0	1,0
ETXEBIZITZA, HERRILAN ETA GARR.	431,5	4,4	0,6	517,1	0,8
KULTURA	285,3	2,9	0,4	294,1	0,4
BESTE BATZUK	1.787,7	8,4	1,2	1.746,9	2,7
GUZTIRA	9.802,0	100	14,4	10.236,6	15,6

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
 Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena, Eustat*

2011rako aurreikuspen homogeneousak erakusten duen gastu publikoa **BPGd-aren %14,4koa** da. Horrek esan nahi du EAEko ekonomian sortzen diren 100 eurotik 14,4 bideratzen dituela Eusko Jaurlaritzak gastu publikora.

Horren arabera, Eusko Jaurlaritzaren gastu publikoak ekonomian duen pisua 2010eko itxiera-aurreikuspenean jasotakoa (BPGd-aren %15,6) baino BPGd-aren 1,2 puntu urriagoa izango da, bai eta 2009an egindako gastua (BPGd-aren %15,9) baino 1,5 puntu txikiagoa ere. Horrek, eurotan adierazirik, haxe esan nahi du: Gobernuaren gastuak 2010ean ekonomian zuen pisuari eusteko bakarrik beharko liratekeenak baino 806,3 milioi euro gutxiago jasotzen dituela 2011ko aurrekontu-proiektuak. Eta 1.061,4 milioi euro falta direla, 2009ko ekitaldikoaren parera heltzeko. Dirutza horiek gizarte-gastura ez bideratzeko hautua egitea arduragabekeria hutsa da, ekonomiaren, gizartearen zein enpleguaren ikuspuntutik.

Modu horretan, krisi ekonomikoan bete-betean sartuta gaudelarik, EJ murriztu egiten ari da bere aurrekontua, eta krisia larriagotzen, horrelaxe.

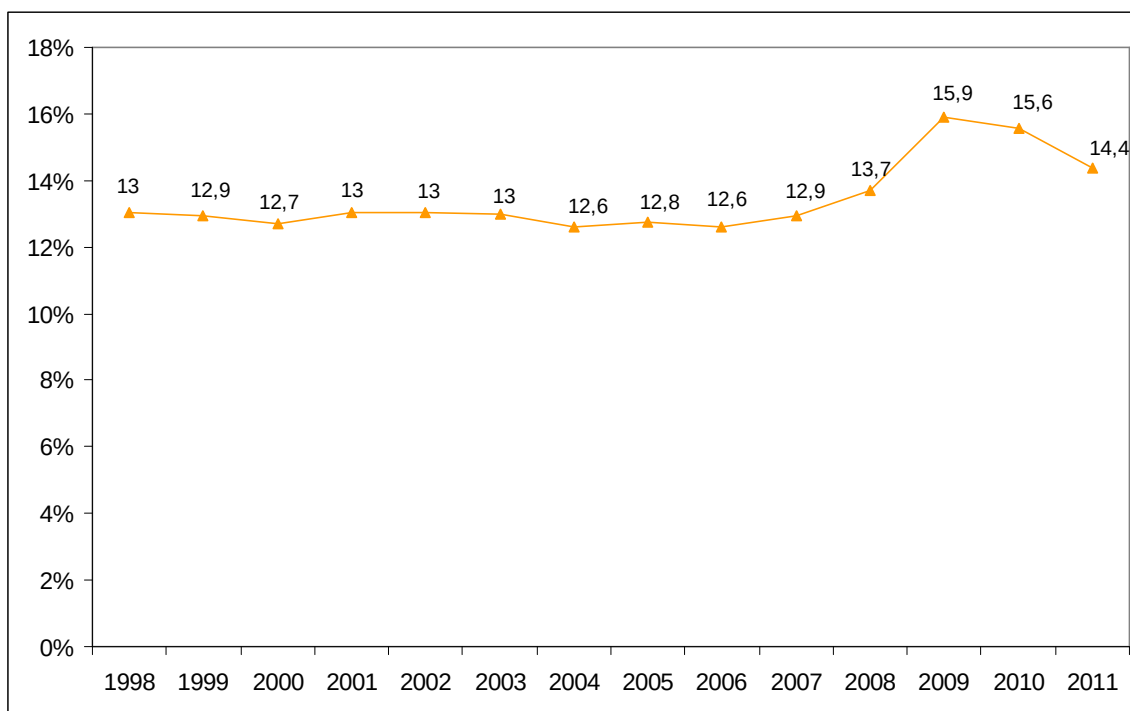
2011ko AURREKONTU PROIEKTUA, 2010eko LIKIDAZIO AURREIKUSPENA ETA
2009ko LIKIDAZIOA, DATU HOMOGENEOEKIN. EUSKO JAURLARITZA⁷

	2009	2010	2011
Milioi €	10.254,5	10.236,6	9.802
BPGd %	15,9	15,6	14,4

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
 Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
 Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2009ko Urteko Kontuak, Eustat*

Hurrengo grafikoak Eusko Jaurlaritzaren gastuaren pisuak 2001ko urtealditik aurrera izan duen bilakaera erakusten du. Bertan, nahiko joera konstantea ikus daiteke 2008ko ekitaldira arte; joera hori hautsi egiten da 2009an, gastu publikoaren pisuaren igoerak (BPGd-aren jaitsieraren ondorioa) eraginda, eta berriro ere jaisten da, bai 2010ean, bai 2011n.

GASTU PUBLIKOA, DATU HOMOGENEOEKIN (BPGd %).
EUSKO JAURLARITZA, 2001-2011⁸

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
 Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
 Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2001-2009 aldiko Urteko Kontuak, Eustat*

2. OSASUNEO GASTU PUBLIKOA

2011ko ekitaldiari begira, Osasunerako aurreikusitako gastua **3.400,2 milioi eurokoa** da. Horrek 104 milioi euroko jaitsiera erakusten du 2009ko gastuaren aldean, eta 39,9 milioi eurokoa, 2010eko itxiera-aurreikuspenari buruz.

Osasuneko gastuak 2011n ekonomian izango duen pisua **BPGd-aren %5** bestekoa da, hots, 2010eko itxiera-aurreikuspeneko gastua eta 2009an egindako gastua baino BPGd-aren 0,4 puntu gutxiago. Era horretan, osasunerako aurrekontuak 268,4 milioi euro handiagoa izan beharko luke, osasuneko gastu publikoak 2010eko urtealdiaren amaieran BPGd-an izango duen pisuari eusteko, eta 296,7 milioi handiagoa, 2009ko pisua izateko.

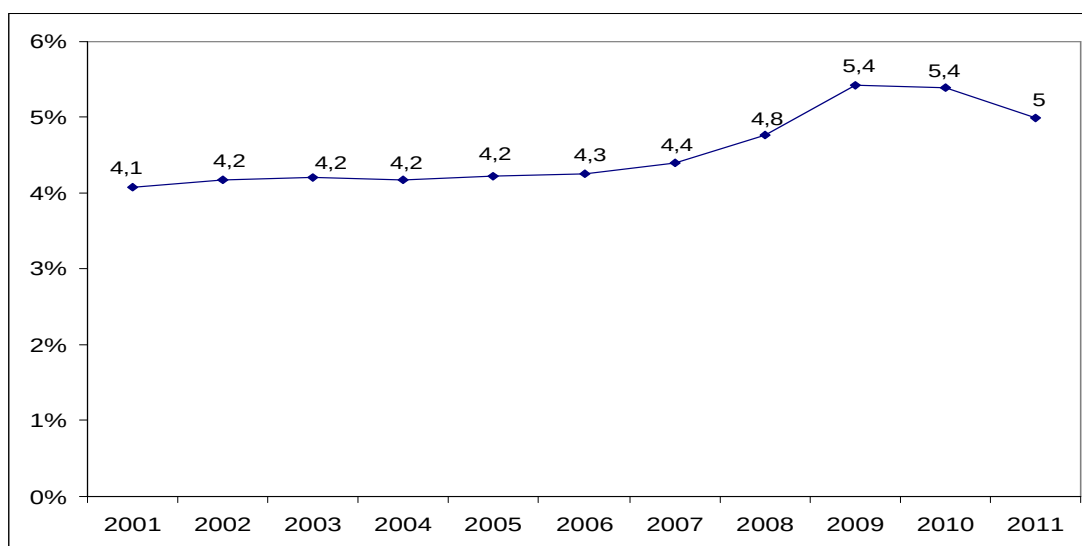
OSASUNEO GASTU PUBLIKOA (BPGd %). EUSKO JAURLARITZA, 2009-2011⁹

	2009	2010	2011
Milioi €	3.504,2	3.540,1	3.400,2
BPGd %	%5,4	%5,4	%5,0

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorraren Proiektua,
Administrazio Orokorraren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2009ko Urteko Kontuak, Eustat*

Osasuneko gastu publikoaren pisuak ekonomian izan duen bilakaera guztizko gastuarenaren antzekoa da; izan ere, 2008ra arte joera konstantea ageri den bitartean, 2009an gorantz aldatzen da (BPGd-ak urtealdi horretan izandako jaitsieraren ondorioz), 2010eko eta 2011ko urtealdietan berriro jaitsi aurretik.

OSASUNEKO GASTU PUBLIKOA (BPGd %). EUSKO JAURLARITZA, 2001-2011¹⁰

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2001-2009 aldiko Urteko Kontuak, Eustat*

3. HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailera bideratzeko 2011n aurreikusitako gastua **2.660,8 milioi eurokoa** da, hots, 2009an baino 163,3 milioi euro gutxiagokoa, eta 2010ean baino 129,4 milioi euro txikiagoa ere (2010ean ere gastua 2009an baino txikiagoa izan baitzen).

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak 2011n izango duen pisua **BPGd-aren %3,9koa** da, alegia, 2010eko itxiera-aurreikuspenean baino BPGd-aren 0,3 puntu txikiagoa, eta 2009ko gastuak baino 0,5 puntu gutxiagokoa. Hortaz, hezkuntzako gastu publikoak 2010ean izango bide duen pisuari eusteko, hezkuntzako 2011ko zuzkidurak 230,7 milioi euro handiagoa izan beharko luke, eta 2009ko pisua mantentzeko, berriz, 318,6 milioi euro handiagoa.

HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA. EUSKO JAURLARITZA, 2009-2011

	2009	2010	2011
Milioi €	2.824,1	2.790,2	2.660,8
BPGd %	%4,4	%4,2	%3,9

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2009ko Urteko Kontuak, Eustat*

Hezkuntzako gastuaren barruan, hezkuntza-tarteei erreparatzean ikusten denez, 2011ko aurrekontuan Bigarren Hezkuntza, Osabidezkoa eta Lanbide Heziketa hartzen dituen tarterako jasotako gastua, 930,5 milioi eurokoa (BPGd-aren %1,4) da; Haur eta Lehen Hezkuntzen tarterako jasotakoa, berriz, 932,9 milioi eurokoa (BPGd-aren %1,4), eta Unibertsitateen tarterakoa, 349,1 milioi eurokoa (BPGd-aren %0,5).

HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA, TARTEAK KONTUAN HARTUTA.

EUSKO JAURLARITZA, 2009-2011

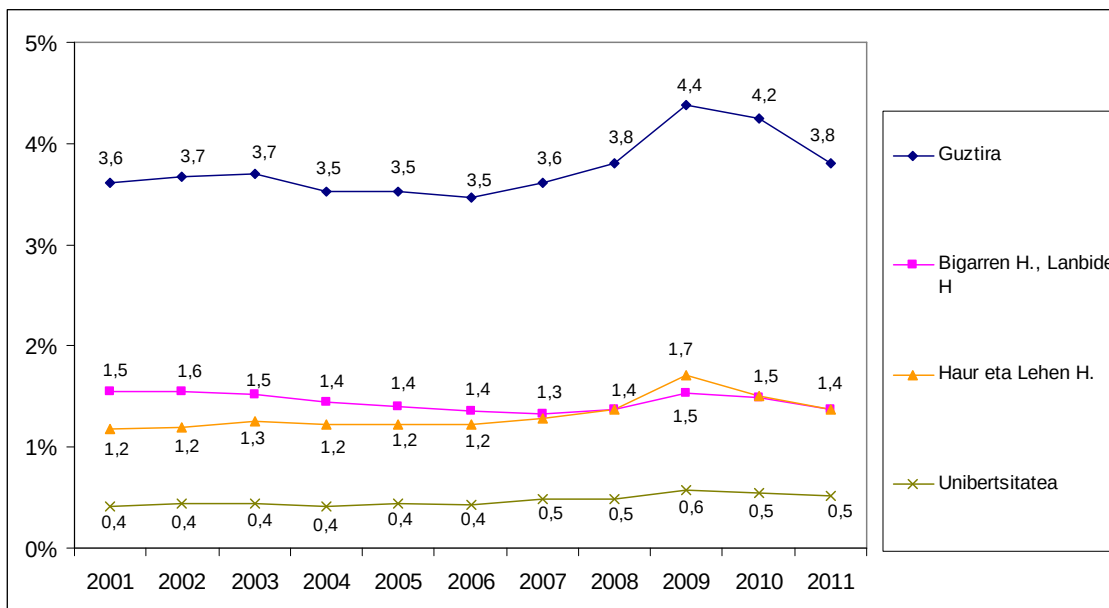
		2009	2010	2011
Bigarren H., Osabidezkoa, LH	Milioi €	995,1	981,0	930,5
	BPGd %	1,5	1,5	1,4
Haur eta Lehen H.	Milioi €	1100,6	991,1	932,9
	BPGd %	1,7	1,5	1,4
Unibertsitate H.	Milioi €	368,7	360,5	349,1
	BPGd %	0,6	0,5	0,5

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorraren Proiektua,
Administrazio Orokorraren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2009ko Urteko Kontuak, Eustat*

Ondorengo grafikoak agertzen duenez, hezkuntzako gastuaren bilakaerak guztizko gastuaren joera bera du. Horrez gain, azken 2 ekitaldietan zehar gertatzen ari den jaitsiera hezkuntza-tarte guztietarako berdintsua dela ikus daiteke. Gastuaren epe luzerako bilakaerak erakusten duenaren arabera, Haur eta Lehen Hezkuntzen tarteko esfortzua zertxobait hobetu da (behar zena baino askoz gutxiago, hala ere), eta Bigarren Hezkuntza, Osabidezko Hezkuntza eta Lanbide Heziketakoa, ordea, urritu egin dira, nahiz eta, lehen ere esan dugunez, hezkuntzako gastu osoari buruz ezin da bilakaera onuragarriarik aipatu.

HEZKUNTZAKO GASTU PUBLIKOA, IKASTARTEEI ERREPARATUTA (% PIB).

EUSKO JAURLARITZA, 2001-2011

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren proiektua,
Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2001-2009 aldiko Urteko Kontuak, Eustat*

4. ETXEBIZITZAKO GASTU PUBLIKOA

Etxebizitzarako, 2011ko aurrekontu-proiektuan jasotako zuzkidura **162,2 milioi eurokoa** da: 2010ean baino 12,9 milioi euro txikiagoa eta 2009an baino 55,2 milioi txikiagoa. Berez, 2005eko ekitaldiraino egin beharko genuke atzera, etxebizitza-politikarako hain gastu-zuzkidura urria aurkitzeko.

Etxebizitzako gastu publikoaren pisua **BPGd-aren %0,24koa** da; hots, 2010ean baino BPGd-aren 0,03 puntu txikiagoa, eta 2009an baino 0,10 puntu txikiagoa. Modu horretan, sail horrek 2010aren amaierarako aurreikusten duen pisu bera izateko, 2011ko aurrekontuko gastuak 19,3 milioi euro handiagoa izan beharko luke, eta 2009ko gastua mantentzeko, 67,1 milioi euro handiagoa.

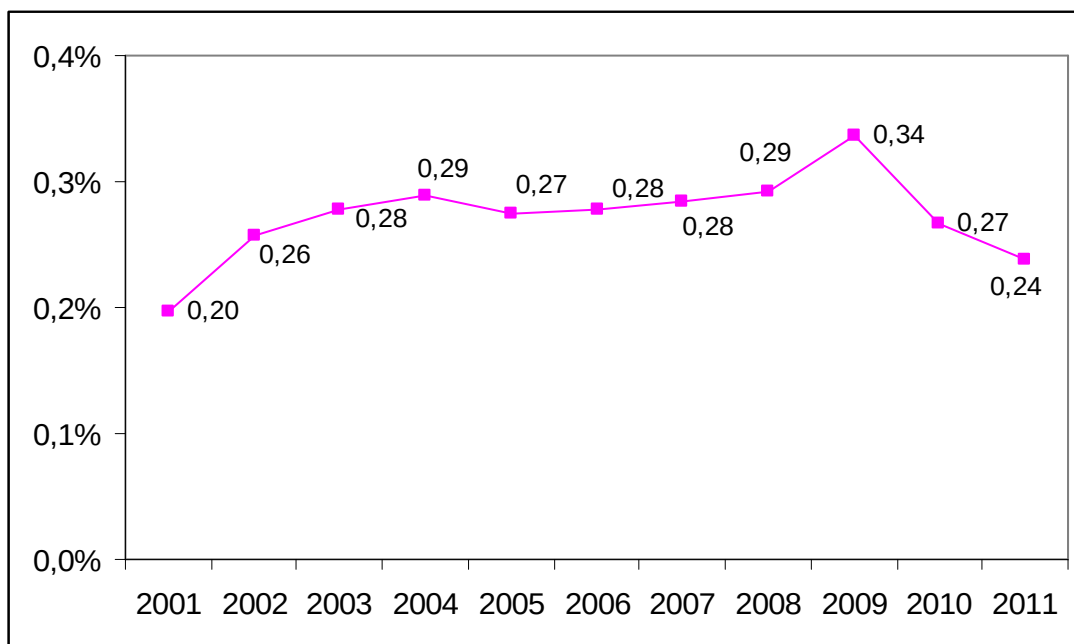
ETXEBIZITZAKO GASTU PUBLIKOA. EUSKO JAURLARITZA, 2009-2011

	2009	2010	2011
Milioi €	217,4	175,2	162,2
BPGd %	0,34	0,27	0,24

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2009ko Urteko Kontuak, Eustat*

Etxebizitzako gastu publikoak BPGd-ari buruz duen pisuaren ikuspegia are etsigarriagoa da 10 urteko epealdia aztertzen badugu, une honetakoa baino pisu txikiagoko ekitaldi bat topatzeko, 2002ko urtealdiraino egin beharko baikenuke atzera.

ETXEBIZITZAKO GASTU PUBLIKOA (BPGd %). EUSKO JAURLARITZA, 2001-2011

*Iturriak: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011ko Aurrekontu Orokorren Proiektua,
Administrazio Orokorren 2010eko Aurrekontuaren Likidazio-Aurreikuspena,
Euskal Autonomia Erkidegoko Arlo Publikoaren 2001-2009 aldiko Urteko Kontuak, Eustat*

5. POBREZIAREN ETA GIZARTE BAZTERKETAREN KONTRAKO BORROKA

2009ko urtealdian, EJK Diru Sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Legearen legegintzazko garapena egin zuenerako, EAEko ekonomia krisian sartuta zegoen jadanik, eta prozesu horrek areago murriztu eta mugatu zituen behartsuen gizarte-

prestazioak. Orduan egin ziren murrizketa handienetako baten ondorioz, aurrerantzean etxebizitza bakoitzeko gizarte-prestazioen gehieneko kopurua 2koa izango zen. Modu horretan, ordura arte prestazioak kobratzen zituzten pertsonetako asko gerokoan ere kobratzen jarraitzeko eskubide barik geratu ziren.

Pobreziak EAEn duen bilakaerari buruzko datu gaurkoturik ez badugu ere, argi dago krisi ekonomikoak areagotu egin duela egoera, langabeziaren eta gizarte-babesgabetasunaren ondorioz.

Ebidentzia horri ezikusiarena eginez, Eusko Jaurlaritzak oso aurrekontu murriztaileak prestatu ditu, pobreziaren eta gizarte-bazterketaren aurkako borrokari dagokionez ere, eta fenomeno larri horiek hazten ari diren arren, 2,5 milioi euroko murrizketa egin du beraietarako aurrekontu-zuzkiduratik. Prestazio bakoitzerako zuzkiduren azterketa xehatuak ikusten uzten duenaren arabera:

- **Gizarte-larrialdietarako laguntzei** (GLL) esleitutako aurrekontu-zuzkidura 17,3 milioi eurokoa da, 2010eko urtealdiko berbera, hain zuzen ere, nahiz eta aurtengoan zehar argi geratu den kopuru hori guztiz eskasa dela. Berez, Eusko Jaurlaritzak 6,7 milioi gehiago erantsi behar izan dizkio zenbateko horri.

Gizarte-larrialdietarako laguntzak ez dira oraindik eskubide; beraz, aurrekontuan horretarako jasotako zuzkidura amaitzen denean, hartzaileak prestaziorik gabe geratzen dira, Jaurlaritzak, 2010ean bezala, horretarako aurrekontu-zuzkidura handitu ezean behintzat, eta hala eta guztiz aurtengoan ere txiki geratu direla ahaztu barik. Edonola ere, aurrekontu-gehikuntza unean uneko borondate politikoaren menpe dago.

- **Diru Sarrerak Bermatzeko Errentara** (DSBE) bideratzeko, 280 milioi euro zehaztu dira aurrekontuan, hots, 2010ean baino 1,4 milioi euro gutxiago. DSBEa eskuratzen duten pertsonen kopurua nabarmenki handitzen ari da (%17,3 hazi da 2009ko irailetik 2010era bitartean), eta horrek 2011ko ekitaldirako zuzkidura urriegia izango dela pentsarazten digu.

Legearen garapenak, etxebizitza bakoitzeko 2 DSBEko mugaz gain, prestazioaren kobrantza zailago egiten duten murrizketa eta oztopo gehiago ekarri zituen, eta ez zituen ezertan ere hobetu zenbatekoak (oraindik ere LAGSaren %88koa baita pertsona bakarreko bizikidetza-unitateetarako;

%113koa, bi bizikide direnean, eta %125koa, unitatea 3 lagunek edo gehiagok osatuz gero), DSBEa jasotzeko eskubidedunek izan beharreko gutxienezko adina ere, 23 urte, jaitsi ez zuen bezalaxe.

ELAk LAGSaren %100eko DSBEa aldarrikatzen du pertsona bakarreko bizikidetza-unitateetarako, eta bertan bizi den lagun gehigarri bakoitzeko, 18 urtetik aurrera, %50 gehitzea.

- **Etxebizitzarako prestazio osagarriari (EPO)** 42 milioi euroko zuzkidura esleitu zaio, hau da, 2010ean baino 1,4 gutxiago. Egitate hori bereziki asaldagarria da, etxebizitzak alokairuan lortzeko oztopo ekonomikoak nabarmen latzagoak diren une honetan.

GLLei etxebizitzaren alokairu-gastuen zama kentzeko filosofiak sortarazi zuen prestazio hori, ez zuen osorik bete egiteko hori, etxebizitza berean kobratu daitekeen gehienezko EPOen kopurua ere bikoia da eta.

GIZARTE PRESTAZIOETARAKO AURREKONTU ZUZKIDURA
(MILIOI EUROTAN). EUSKO JAURLARITZA, 2010-2011

	2011	2010
Gizarte-larrialdietarako laguntzak	17,3	17,3
Diru-sarrerak bermatzeko errenta	280	281,4
Etxebizitzarako prestazio osagarria	42	43,1
GUZTIRA	339,3	341,8

Iturria: Euskal Autonomia Erkidegoko 2011rako Aurrekontu Orokorren Proiektua

6. EUSKO JAURLARITZAREN INBERTSIOAK

Eusko Jaurlaritzak, beste erakundeek bezala, harrokeriaz agertzen du bere “inbertsioetan esfortzu altua”. 2011rako aurrekontu proiektuaren datuek argiki ezeztatzen dute baieztapen hau. Eusko Jaurlaritzak baliabide gutxi zuzentzen ditu Inbertsio Errealetara. Gainera, inbertsioetara zuzentzen den erdia AHTra doa, honek baliabideen alferrik galtzea ez ezik, ekonomi, gizarte eta ingurumen ondorio larriak ere badituelarik. Bien bitartean, ongizatea hobetzera zuzendutako inbertsioak (osasungintza, hezkuntza, etxebizitza sozialak, zerbitzu publikoen hobekuntza, etab.)

oso eskasak dira, eta honek, kalitate galerarekiko eta gero eta ugariagoak diren beharrian sozialekiko ardura eza erakusten du.

2011rako Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu proiektuak Inbertsio Errealak 598,7 milioi eurotakoak izango direla jasotzen du. Kopuru honen erdia (298,6 milioi) AHTra zuzendua dago. Zenbateko honetatik 275,5 milioi espainiar Gobernuak finantzatuko ditu, Eusko Jaurlaritza Madrilen erabaki eta inposaturiko azpiegitura baten betearazlea bakarrik baita. AHTra zuzenduriko beste 23,1 milioi ez dira berreskuratuko.

Eta hemen bukatzen da Eusko Jaurlaritzaren esfortzua inbertsioei dagokionez. Trenbide sare, hezkuntza sistema, osasungintza, etxebizitza e.a.en beste beharrianek oso zuzkidura baxuak dituzte. Nahikoa da ondorengo inbertsio partidak AHTra zuzenduriko kopuruekin alderatzea:

- Beste trenbideetan inbertsioak, Metroa barne, 18,8 milioi euro.
- Etxebizitzan inbertsioak, 32,9 milioi euro.
- Bigarren hezkuntza eta lanbide heziketan inbertsioak, 28,8 milioi euro.

EUSKO JAURLARITZAREN INBERTSIOAK (MILIOI EURO), 2011

KONTZEPTUA	Milioi €
AHTrako ESPAINIAR ESTATUAREN FINANTZAKETA	275,5
AHTrako EUSKO JAURLARITZAREN FINANTZAKETA	23,1
BESTE TRENBIDEAK	14,1
METROA	4,7
ETXEBIZITZA	32,9
HAUR ETA LEHEN HEZKUNTZA	46,0
BIGARREN HEZKUNTZA ETA LANBIDE HEZIKETA	28,8
INBERTSIOAK GUZTIRA	598,7

Iturria: 2011rako Euskal Autonomia Erkidegoaren Aurrekontu Orokorren Proiektua

NOTAK

¹ 2011ko aurrekontu-proiektuan irakur daitekeenez “EAEko Administrazioak, 2011ri begira, zorpetze-eragiketatarako finkatutako gehienezko muga 1.187,31 milioi eurokoa da”, eta “2011ko urtealdiaren itxierarako aurreikusitako zor-bolumenari 1.017,83 milioi euro gehituko zaizkio, legezko jaulkipen-muga agortzen bada”.

² 2009ko urtealdiko zor biziaren 2.080,7 milioi euroak gehi 2010eko itxiera-aurreikuspeneko 1.888 milioi euroak.

³ 6.355,9 milioi euroko hipoteka, 2008ko urtealdiko 87.142,6 milioi euroko BPGd-aren aldean.

⁴ 1.192,2 milioi euroko hipoteka, 2008ko urtealdiko 19.218,1 milioi euroko BPGd-aren aldean.

⁵ 5.163,7 milioi euroko hipoteka, 2008ko urtealdiko 67.924,5 milioi euroko BPGd-aren aldean.

⁶ Lanbideren transferentzia (472 milioi euro, 2011ko ekitaldian) eta Espainiako Gobernuak AHTaren eraikuntzarako emandako kudeaketa-kredituak (130 milioi euro 2010eko itxiera-aurreikuspenean, eta 275,5 milioi 2011ko aurrekontu-proiektuan) kenduta.

⁷ Lanbideren transferentzia (472 milioi euro, 2011ko ekitaldian), hala nola AHTa eraikitzeagatik Espainiako Gobernuari dagozkion kudeaketa kredituak kenduta (50 milioi euro, 2009ko ekitaldian, 130 milioi euro, 2010eko ekitaldiko itxiera aurreikuspenean, eta 275,5 milioi euro 2011ko aurrekontuetan).

⁸ Lanbideren transferentzia (472 milioi euro, 2011ko aurrekontuen proiektuan), hala nola AHTa eraikitzeagatik Espainiako Gobernuari dagozkion kudeaketa kredituak kenduta (6,7 milioi euro 2008ko likidazioan, 50 milioi 2009ko likidazioan, 130 milioi 2010eko gastu aurreikuspenean, eta 275,5 milioi 2011ko aurrekontu proiektuan).

⁹ Kontsumoko 4,7 milioi euro 2009an, 5,9 milioi euro 2010eko itxiera aurreikuspenean, eta 6,5 milioi euro 2011ko aurrekontuetan kenduta.

¹⁰ Kontsumoko 4,7 milioi euro 2009an, 5,9 milioi euro 2010eko itxiera aurreikuspenean, eta 6,5 milioi euro 2011ko aurrekontuetan kenduta.